

ELS BÉNS DE SIMÓ ESCODA DE GINESTAR L'ANY 1785

VENTURA CASTELLVELL DÍEZ

Secció d'Història Local del CERE

Professor de l'IES Joan Boscà, Barcelona

INTRODUCCIÓ

Entre la documentació de l'Audiència Territorial de Barcelona que es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó hi ha un plet, registrat amb el número 14.290, de Joan Batista Bonfill, pagès de Benissanet, tutor i procurador dels pubills Escoda de Ginestar, contra Francisco Escoda, advocat, natural de Ginestar. Es va iniciar el 1791 i es va tancar el 1802. La causa són els béns de Simó Escoda, ja difunt, pagès de Ginestar, casat en primeres núpcies l'any 1746 amb Tomasa Navarro, amb qui va tenir un fill, l'esmentat Francisco. L'any 1773 es va casar de nou amb Raimunda Bonfill, amb qui va tenir quatre fills. Ramon, que va ser l'únic fill mascle d'aquest segon matrimoni, va ser l'hereu de Simó Escoda, que havia fet testament l'abril de 1785. La seva viuda morí el setembre d'aquell mateix any i ell abans d'acabar l'any. Els cinc fills del matrimoni, l'esmentat Ramon i quatre noies més (Bàrbara, Teresa, Tomasa i Madalena), encara menors, van passar a estar sota la tutela de Joan Batista Bonfill, germà de la difunta mare, que va administrar els seus béns d'acord amb el que deia el testament. Francisco Escoda, únic fill del primer matrimoni, no hi va estar d'acord i es van iniciar les desavinences que originaren el plet. En vida del seu pare, segons una escriptura del 22 d'agost de 1785, havia rebut una part dels béns, consistents en sis peces de terra, una casa al carrer Ample i 100 lliures de moneda barcelonesa. Un cop mort el pare no va acceptar els tractes anteriors i va reaccionar amb duresa contra la seva voluntat. Testimonis del plet diuen que era de tracte difícil, sorollós, intrèpid, bregós amb els veïns, amb alguns dels quals estava enemistat des de feia molts anys, i que no havia tingut bones relacions amb el seu pare. Havia estat batlle i diputat de Ginestar i se sap que l'any 1795 vivia a Barcelona.

El plet està escrit en castellà a excepció de la relació dels béns de Simó Escoda (folis 108-117), que es va fer en català. Es tracta d'una còpia de l'original feta el dia 21 de febrer de 1791 de l'inventari que s'havia iniciat el dia

4 d'octubre de 1875 i s'havia signat el 10 d'octubre del mateix any. El va redactar Pau Ferrer, notari públic de Móra, acompanyat de Joan Batista Riba, prior de l'església de Móra d'Ebre, Mariano Roig, prior de la de Benissanet, fra Pau de Sant Llorenç, procurador del convent de carmelites descalços de Cardó, i de Josep Bonfill, estudiant de teologia moral i veí de Benissanet. Foren testimonis Jacint Martí, pagès, i Josep Torà, ermità, veïns de Ginestar.

L'inventari relaciona els béns que posseïa en el moment de la seva mort i detalla el lloc on els troben. Són anotacions breus, senzilles explicacions sobre els objectes que hi ha a la casa, la seva funció i l'estat en què es troben, així com les finques i el bestiar que posseïa. Les anotacions comencen detallant els béns mobles (tots els objectes de la casa), per passar després als béns immobles, com les finques, el bestiar (petit i gros), els documents de confirmació de deutes i els censals. En aquell moment l'inventari tenia la funció de donar fe de tot el que hi havia en aquella casa i l'estat en què es trobava en el moment de la mort del seu propietari. Amb el pas dels segles ja no és una simple relació d'objectes amb el valor que l'època donava, sinó que és el retrat d'un espai concret, d'una economia, d'una casa, de la família que hi vivia i, per extensió, un reflex parcial del poble i de l'època. L'inventari certifica que les dues principals activitats de la casa eren la terra i el bestiar i alhora confirma la posició preeminent de la família que hi vivia. Molts dels objectes que es detallen no eren habituals en la gran majoria de les cases de Ginestar. És per això que aquest document, el que s'hi detalla i la llengua en què està escrita són una bona font d'informació per als historiadors i lingüistes.

LA LLENGUA

L'inventari de béns és l'únic document del plet que està escrit en català. Presenta algunes arbitriarietats pròpies de la llengua dels textos de l'època per manca d'una normativa lingüística homogènia i trets propis del català occidental de la Ribera d'Ebre de finals del XVIII, al costat d'altres més propis de català oriental. No es coneix qui va ser-ne el redactor, segurament un escriptor al servei del Pau Ferrer, notari de Móra, que en dóna fe. Algú que coneixia bé la casa va acompanyar els autors de l'inventari i va ensenyar, anomenar i descriure tot el que hi havia. La seva gran varietat conforma un valuós mostrari lingüístic d'objectes de la casa i eines del camp i alhora mostra el nivell econòmic i social dels seus propietaris. No és la intenció d'aquest article aprofundir en els aspectes lingüístics del document, però sí presentar-ne alguns de destacats. Sobresurt la gran quantitat de lèxic referit al món rural i domèstic, com es podrà veure més endavant. Noms d'eines, de mobles o de peces de roba configuren un ampli mosaic que descriuen un món avui desconegut. La gent del camp ja no utilitza les eines que s'esmenten, ni l'animal és un company de treball imprescindible, molts dels utensilis de la casa han desaparegut i les peces de roba no són les mateixes o han canviat de nom o es fan amb materials diferents.

Fig. 1. Casa on vivia Simó Escoda en el segle XVIII (juliol 2007)

La part més destacada és el lèxic. Hi podem llegir algunes paraules en de-sús o poc conegudes: *averia* (bestiar gros), *eixingués* (corretges que subjectaven l'arada al jou) o *cubritaula* (tapet). Altres apareixen en el document al costat d'una forma equivalent: *griva* o *porgadora*, *molls* o *mordases*, *pasadó* o *entradó*, *sostres* o *coixineres*, o amb la forma castellana al costat de la catalana, *justillo* o *jiponet*, i es diferencia el *nogué*, arbre, del *nogal*, fusta de mobles. Senyals del parlar local es poden observar a *aladres*, pel més estès arades, *flanja* per franja, *xic*, *xica*, *esgorfa*, i les formes diftongades *bateijà* o *roiija*. També s'observen nombroses vacil·lacions ortogràfiques: *pendre* i *pendrer*, *enomenadors* i *anomenats*, *are de junch* i *aro de fusta*, *eixugamans* i *aixugamans*, *manill* i *manil*, *fregadó* i *fregador*, *entrador* i *entradó* o *menjadó* i *minjador*, per exemple.

En el lèxic s'introdueixen destacats castellanismes a causa dels canvis polítics, socials i culturals del segle XVIII. La transformació social produïda com a conseqüència del l'augment de l'economia, la influència i la imitació de models urbans considerats de més prestigi en l'àmbit rural, l'aparició de productes nous que ja entren amb el nom castellà, la prohibició del català com a llengua oficial des de principis de segle i la utilització del castellà com a llengua de l'ensenyament en els estudis superiors, als quals només tenien accés les classes benestants, van provocar l'aparició de nombrosos castellanismes.

Però no tots els que hi apareixen són exclusius d'aquest segle ni dels pobles riberencs, alguns ja estan documentats en el català des de segles anteriors a causa de la influència que va exercir el contacte amb gent de parla castellana, sobretot aragonesos, que la via fluvial de l'Ebre i les relacions comercials fomentaven. Així és com a poc a poc van anar entrant alguns dels castellanismes que apareixen en el document. N'hi ha que formen part del lèxic general (*después, luego, válido, desechats, menos, ruedo, hechuras...*), estan relacionats amb la casa (*quarto*), són específics, com els lligats a l'ofici de corretger (*cabessera o riendes*), al bestiar (*cerdos o tosinos, ganado*), a la roba (*pañó, prenda, raso, justillo, lustrina, vuelos, petillo...*), la religió (*presbítero, rosario, santo christo*), els diners o els objectes de valor (*esmeraldes, nàcar, durillo, xavo*). També hi ha algun barbarisme morfològic (*perteneixen*), però no són tan habituals.

Béns mobles i parts de la casa

L'inventari de l'any 1785 comença amb el contingut de la casa que tenia, i on vivia, el difunt Simó Escoda situada *davant lo Pou de la Vila*, on té l'entrada principal, amb una façana lateral que dóna a un carrer conegut llavors com camí de la Quereta. La casa, que encara es pot veure, té un portal flanquejat per dues columnes i un destacat balcó de ferro que ocupa l'angle de l'edifici i part de les dues façanes que hi conflueixen. La porta d'entrada, *portalla* diu l'inventari, encara conserva el pany, l'arnella i el picaport de ferro original.

El objectes que hi ha a la casa a finals del segle XVIII es detallen resseguint les diverses dependències de la casa començant per la planta baixa. Primer l'entrada, i a partir d'aquí *l'establia, la botiga nova i la botiga vella*. Botiga era el nom que rebia l'habitació que feia de magatzem o rebost de la casa i contenia productes diversos, des de recipients per emmagatzemar productes del camp, aliments per al consum dels estadants fins a trastos. Pujant per l'escala s'arriba al primer pis, on hi ha *lo quarto nou*, amb porta, pany i clau, *lo quarto que trau porta a dos mans* al passador d'entrant a la cuina, la cuina, el fregador, *que trau porta al entrador de la cuina*, el pastador, que està al costat del fregador i *trau porta a dit passador o entrador de la cuina*, el menjador que dóna a la cuina, on hi ha una lleixa i en un racó un armari de fusta i penjats a la paret sis quadres mitjans amb diferents imatges. En el segon pis hi ha la sala i les habitacions que hi comuniquen: *lo quarto dit lo quarto fosc, lo quarto dit dels frares*, una habitació amb alcova, *lo quarto anomenat més adins*, que té l'entrada pel *quarto dit dels frares*, on s'hi guarda molta roba, i per últim, *lo quarto principal* amb saló, alcova i balcó de ferro. És en aquest últim pis on es fa més llarg l'inventari per la quantitat d'objectes i pel seu valor. Són en una calaixera i damunt d'aquesta hi ha un santcrist de fusta en creu amb el peu pintat i una caixa de fusta de pi amb pany i clau. Pujant per l'escala s'arriba a l'*esgorfa*, on hi ha una mica de tot, objectes vells i arraconats, roba i algun producte del camp.

Fig. 2. Vista general de la casa de Simó Escoda amb la façana situada "davant lo Pou de la Vila" (juliol 2007)

Animals

A dins de la casa només s'hi troben dues mules i una somera, i fora d'aquesta, en un corral de bestiar, hi ha dos porcs grossos, sis polles i dos bous de llaurar. A més, Simó Escoda tenia bestiar petit, cent trenta-sis cabres i cent borrecs deixats a guany; les cabres a Tomàs Pino de Rasquera i els borrecs a Josep Ferrer de Capçanes, i encara cent quaranta borrecs destinats a la carnisseria de Benissanet, que els tenia confiats al seu cunyat Batista Bonfill. De bestiar gros, també deixat a guany, tenia set bous i un pollí, a més de quatre porcs per engreixar deixats a mitges a quatre veïns diferents de Ginestar.

Documents

Només s'esmenta un llibre, el segon volum de *Com és art de notari*, que es troba damunt una arquimesa de l'habitació coneguda com *més a dins*. Es tracta d'un dels diversos manuals que existien a l'època per elaborar els diferents formularis que utilitzaven els escriptors, o les autoritats dels diferents governs locals, per redactar ordinacions o els acords de les reunions i donar-ne fe.

No és estranya la presència d'aquest llibre a la casa. Simó Escoda havia estat regidor, batlle i síndic, i el seu fill Francisco Escoda, batlle. A part d'aquest llibre no se n'indica l'existència de cap més. De documents n'hi havia en una caixeta de pi sense clau que era a l'alcova de l'habitació principal. Eren *diferents papers y actes*, sense especificar si són documents de compra i venda, capítols matrimonials, testaments, anotacions comptables, documentació epistolar... En un altre moment de l'inventari, sense indicar en quin lloc de la casa es troben, diu que hi ha quatre *vales* signats a favor de Simó Escoda de veïns de Ginestar, Capçanes, Rasquera i Benissanet que sumaven en conjunt 75 lliures. També es relacionen els set censals que hi havia a favor de Simó Escoda en el moment de la seva mort, tots de veïns de Ginestar.

Estat dels objectes

Els objectes de la casa són la majoria d'ús habitual. És per això que quan s'indica l'estat en què es troben es diu que estan usats (*servit, molt servit, tot servit, tot usat*), que el seu ús els ha malmès (*romput, esportellat, picat, trencat*), que ja no val (*dolent, roïn, desechat, derrotat*) o que ja tenen anys (*vell, antich, molt antich*). En ocasions el document especifica que no s'han estrenat (*dos eixingués nous de pell, teules noves*) o es remarca que encara que usats són de *bon ús y servey*.

Productes del camp, objectes per guardar-los o transportar-los i alguns dels seus accessoris

Dins de la casa es guarden productes del camp, alguns d'ús domèstic. Tot i que es tracta d'un casalici que representa la riquesa i el poder rural del set-cents no deixa de fer les funcions de magatzem, com la majoria de cases de l'època, que conserven els fruits del camp dins la casa on habiten. A les dependències conegudes com *botiga nova, botiga vella* i *quarto nou* s'hi ha trobat un barrilet de fusta amb una porció de favó, un *carratell encercolat* de fusta ple amb dues cargues d'ordi, dins d'una gerreta *quintanera* una mica de *solada d'oli gros*, una gerreta plena de mel, en una panera de canya una mica de llana, vuit arroves de garrofes, quatre canyissos de figues, uns muntets de figues seques, una estesa de cebes, vuit garbes d'espart, unes quantes quarteres de nous, tres d'ametlles, dos arroves de panses, una panera de canya dolenta amb una mica de llana, noranta-dues quarteres de blat bo o candial, entre porgat i no porgat, vint-i-cinc quarteres i sis quartans de blat mitadenc sense porgar. A l'habitació principal s'hi ha trobat seda fina en rama, porcions de diversa qualitat de filadís sense filar dins d'una coixinera, seda esqueixada i alducar en rama.

Tot i tractar-se d'una casa en què la base de l'economia són els productes agrícoles no hi ha molts objectes per realitzar la feina del camp. Cal creure que n'hi havia als corrals o que els jornalers que treballaven per a Simó Escoda n'utilitzaven de pròpies. Entre les que es relacionen hi ha una destral de ferro, una rella també de ferro, forques de ventar palla, una forca trienca, una

de pallera, redables de fusta, escaletes de garbejar, rasclets, dos eixanguers nous de pell i una griva o porgadora de filferro de porgar blat amb cèrcol de fusta. Entre els objectes per als animals hi ha un bast, una sella, una brida amb mos i un jou de fusta. Per guardar o transportar productes del camp o els seus accessoris hi ha un cèrcol de juncs, dos cèrcols de fusta per a bótes, un carretell, un barrilet de fusta, portadores encercolades de fusta o de ferro, una quarterola de fusta, un cabàs i una sàrria de palma, un cistell de canya, dos paners de canya, a més de feixos de canyes, unes alforges de couro i una taleca buida.

Mobles

L'inventari de 1785 detalla una gran varietat de mobles. Entre els seients hi ha un tamboret embovat i un escambell, tots dos de fusta, diverses cadires (embovades o pintades de verd), a la sala hi ha dotze cadires grans embovades i sis de xiques, totes pintades, en el saló del *quarto principal* hi ha cinc cadires amb braços de fusta i al menjador dos bancs de pi amb respatller, un de mitjà i un altre de petit. Al menjador també hi ha una taula de fusta de noguer llarga i en altres habitacions de la casa dues tauletes, una de les quals, que és de noguer i té a sobre una arquimesa amb calaixets. Per guardar roba i objectes de valor o d'ús diari hi ha un bufet també de noguer a la sala, una calaixera a l'habitació principal, una calaixera i un artibanc de fusta a la cuina i diverses caixes de fusta d'àlber o de pi, amb pany i clau o sense clau, grans i velles, generalment plenes, però també es detalla que n'hi ha una de buida. Els llits són amb peus i taules de fusta i tenen màrfegues o matalassos de llana.

Objectes de la cuina i de terrissa

Entre l'einam de cuina l'inventari detalla objectes de ferro, aram, estany, coure, vidre i terrissa. De ferro hi ha un guardacendra i una cadena, uns molls o mordasses, unes graelles, una pala i una torradora. No ho indica, però segurament també són de ferro, dues paelles i un trinxador. Són d'aram un calderonet i dues calderes amb anses de ferro, una conqueta, dues cassoles, un garrofó, una xocolatera i un cullerot amb mànec de ferro. D'estany hi ha una *eixeringa*, de coure un morter amb la seva mà i de vidre dues garrafetes i dues ampolles que hi ha en un racó del menjador.

Els objectes de terrissa tenen un gran tradició a la comarca i en ocasions s'indica el lloc de procedència. De Miravet hi ha un ribell i diverses gerres, unes són mitjanes i altres d'uns vuit cànters, plenes d'oli o d'ordi. A la lleixa del fúnebre s'hi han trobat quatre tupins de terra i en la del fregador sis plats de foc, tots de Falset. En un armari del menjador dos plats de *prendre vianda*, obra de l'Aragó, diu l'inventari. De la prestigiosa ceràmica d'Alcora, al País Valencià, a la lleixa del menjador hi ha sis plats grans, vint-i-tres plats de *prendre vianda*, dues soperes, una mitjana i l'altra petita. A l'armari hi ha una salsera i una sellona i a la lleixa del fregador deu marcelines i dotze xíqueres. No s'indica el lloc de fabricació de la resta d'utensilis de terrissa, però segurament

són d'algun dels pobles de l'entorn o del mateix Ginestar. Són tres cossis i un bassi de terra, un ribell, un tupí, un cànter, quatre cànters aiguaders col·locats en el tinell, una gerra aiguadera en un racó del menjador i una solsereta de terra que conté una mica de tonyina.

Roba de taula i de llit

Entre la roba de taula l'inventari esmenta un *cuprita* d'indianes, és a dir un cobertor de la taula, i un altre de més bo de setina de seda verd, amb franja també de setina de seda, que es guardava a l'habitació principal. En *lo quarto més a dins* hi ha una caixa de pi, gran, amb pany i clau, i dins deu canes de llargada de tovalles i dos tovallons en peça de mostra de rajoleta, dues tovalles grans de flor de malva i una altra de bri de mig pany. També unes tovalles de bri, grans, de mostra de rajoleta, unes altres de cotó i fil de flor de malva i unes de bri de mig pinyó. A més hi ha disset tovallons de flor de malva a l'holandesa.

La roba de llit està distribuïda per les diverses habitacions de la casa però sobretot a la principal. De llençols n'hi ha molts i en detallen més d'una trentena: de tela randat, de dues talles i mitja, de tramat, de bri, de bri de dues talles i mitja, de tela de grenoble de dues talles, que era una tela molt fina i molt preuada, i de *cambray* de dues talles amb puntes al seu voltant. A més d'una peça de tela de llençol. Entre les coixineres també n'hi ha de diverses qualitats: d'indianes, de tela, de *cambray*, tot remarcant que entre aquestes últimes unes són llises i altres tenen flors brodades. Es destaca que unes coixineres de llenç estan brodades *a lo antich*. En dues ocasions s'utilitza el terme *sostre* com a sinònim de coixinera (*quatre coixins ab sos sostres de dauets*). En dues habitacions s'apunta que hi ha un *davantllit*, nom que rebia la cortina que tapava la part inferior i anava dels matalassos al terra. El de la l'habitació coneguda com *de més a dins* és de randa, brodat i molt antic, l'altra és d'alducar verd. De matalassos n'hi ha nou, un a les golfes i els altres vuit a l'habitació principal, a l'alcova, on diu que hi ha un *llit parat amb banc i taules i en ell vuit matalassos de llana amb teles de blauets de compra*, a més d'una màrfega, un coixí, una coixinera i tres llençols. En una altra ocasió diu que s'ha trobat una màrfega de dauets buida. De vànoves n'hi ha de diversos tipus, i cap d'igual: d'indianes amb farbalans, blanca de pinyonet, roja i groga amb franja mostrejada, de fil i llana, blanca *de muset*, de filadís amb franja verda i blanca, de seda verda amb una franja i de domàs de seda de color blau i franja de color foc. A més hi ha dos cobrellits d'indianes i una flassada verda.

Roba d'home, de dona, de criatura i per anar a bateig i a l'església

D'entre la roba d'home el que més hi ha són camises, sobretot d'adult, però també de xic, amb mànegues o sense mànegues, de bri o de tela, encara que en alguns casos no precisa quin tipus de roba és. Hi ha una casaca de *panyo* negre i una altra de xamellot fosc. De jupes se'n detallen quatre, dues de negres, una de noblesa i l'altra de *ternella* d'estam, una de color morat i la

Fig. 3. Balcó de la casa de Simó Escoda. A la barana s'indica l'any 1789, i a dalt, a la paret, hi ha la placa que marca fins on va arribar l'aiguat de 1787 (juliol de 2007)

quarta de *panyo* negre amb folro d'escot blanc. Dos gipons sense mànegues, un de mig vellut de cotó i l'altra de seda de griseta obscura. De pitets, *petillo* escriuen a l'inventari, petita peça que es portava a sota el gipó, n'hi havia quatre, dos dels quals d'espòlim, que era un tipus de seda, un de color de rosa amb flors diferents i l'altre de color de foc, *ja vell*, precisa el document, un de *mue* ratllat de color de rosa i un altre de vellut negre amb *puntilla* ampla de plata pel voltant. També hi ha uns guardapits, anomenats *justillos*, d'entre els quals tres són d'home, sense mànegues, de fil i cotó, i tres jupetins són de xic. I encara anoten un jaquetè d'indianes petit, diversos *panyos* de bri, mitges d'estam negres, uns calçons de tripa i una capa de *panyo*.

La roba de dona és la que més abunda. Hi ha camises de bri amb mànegues de tela, de dona i de xica; saiets de tela, de seda, de setina o de tripa, també de dona i de xica, de diversos colors (flor de malva, verd, obscur o ratllat de roig). Faldilles de dona i de xica d'indianes, de durantès (un tipus de llana prima i estreta) de camp blau i diferents flors, d'estam obscur, d'estamenya i de xamellot ratllades. També *vuelos* de *cambray*, ratllats amb puntes al seu voltant. Faldetes de dona i de xica d'indianes, de ras, de seda o de setina, de colors molt variats (verd, blau, negre, de color d'oliva, grogues amb farbalà de tafetà, de color de nacre) o són aiguasades, de tafetà verd o de mitja tapisseria amb el camp de color de llet i les seves vies de diferents colors. Davantals

de cotó, de clarí florejat, de mussolina ratllada, de *cambray* llis o de gasa de seda blanca amb flors voltat de blonda. En alguns s'especifica si són grans o petits, de xica o de criatura. Una mitja cotilla de mitja tapisseria, casaques de domàs, de vellut negre o de llustrina fosca, que és un cotó lluent per una banda i mat per l'altra. Un giponet de portuguesa de seda, amb flors blanques i camp roig. Una armilla de setina de color groc i una altra de ratina, un tipus de llana, de color roig. Entre els complements destaquen les gandalles, que eren lligadures de malla que servien per portar recollits els cabells de les dones i, en algunes èpoques, també els homes. N'hi ha de seda carmesí, de rosa, amb cinta negra i algunes amb borles de color de nacre i altres sense. Els mocadors són de drap de *cambray*, de tres o quatre cantons amb fistons per la vora o de gasa blanca voltats amb punta estreta. Els mangots són de seda, blancs o negres, les corbates de dona de mussolina ratllada, hi ha una armilla de baieta blanca, un mantó de tafetà negre i guants de seda fina o de fil. Les mantellines són de mussolina, algunes de mussolina amb dos sacsons, o de cotó, grans o petites, i també es troben tres caputxes de mussolina, una de gran i dues de petites.

Entre la que específicament es descriu com a roba de criatura hi ha un saietet de criatura de setina verd, unes faldetes de cotonada, unes altres de tafetà llistat de color groc, una cota de cotó, un davantalet de cotonina, una faixa de seda verda, una mitja nova i una altra de començada, un casquet de criatura d'espòlim i un guardafront de vellut blau. En diversos llocs de la casa, però sobretot a l'habitació principal, hi ha la roba que posaven a les criatures en el dia del seu bateig. Una camiseta de batejar de *cambray*, una vanoveta, també de *cambray*, amb puntes al voltant, un bolquim de seda amb flors de diferents colors, una cota de seda, que era el vestidet blanc que es posava als infants acabats de néixer, un davantal de clarí (transparent) mostrejat, de batejar, i una mantellineta de batejar de domàs de carmesí folrada de tafetà blau.

Hi ha altres peces de roba com manills de pastar, eixugamans, una tovallola de seda, unes cortines, quatre benes, dos plec de tafetans negres, un plec de franja de seda verda, diferents llenques de tela, bossetes amb llistes o llaços de seda.

De calçat només s'anota una polaca negra, un tipus de botina alta amb botons en un costat, i un parell de sabates de home, blanques.

Els diners i les joies

Segons els relators de l'inventari de 1785 els diners estaven guardats en diversos llocs de l'habitació principal. Als calaixos de la calaixera, en una capseta, en un mocadoret vell, en una bossa de drap o dins de paperetes, que en algun cas especifica que són paperetes de paper d'estrassa. La diversitat en la nomenclatura de les monedes i la varietat de valors dificulta establir una xifra final del capital monetari inventariat. En els següents casos, a mesura que anotaven les monedes trobades s'establia l'equivalència en ardits. Així 34 pessetes de plata, 5 dobles d'or de *cuño* antic, 17 dobles d'or de *cuño* nou,

mitja doble de *cuño* antic, 9 dobles i mitja de *cuño*, 70 *durillos*, 321 *durillos* d'or, mitja pesseta de columnes (que era de més valor que l'ordinària), 6 quatrines i mitja (3 de pes i 3 i mitja de cordó), 3 quatrines de *cuño* antic, 9 pessetes de plata i 9 pessetes i mitja trobades en *quartos*. Tot en conjunt equivalia en ardots a 1.418 lliures.

També es van trobar 4 quatrines de *cuño* nou, 4 mitges quatrines, 12 dobles d'or de *cuño* nou, 1 quatrina de pes, 170 *durillos* d'or, 3 pessetes de plata i 19 ardots, equivalents de 640 lliures *barceloneses en espècie*. A més inventariaren 17 quatrines (16 i mitja de *cuño* antic i mitja de *cuño* nou), 1 *durillo* d'or, 4 pessetes i 16 ardots que feien 515 lliures i 8 sous en *moneda catalana*. Al final afegeixen a la llista 9 lliures i 4 diners trobats en *chavos*, 21 lliures 2 sous i 9 diners en pessetes i una *pesseta portuguesa*.

Entre les joies que Simó Escoda té a la casa l'any de l'inventari hi ha tres reliquiàries de diversa forma, a més d'un de plata i un altre de plata sense cadena i amb dos bustos de sants, tres arracades d'or amb nou esmaragdes cada una, una creu d'or amb cinquanta-quatre esmaragdes penjades en un vellut llistat negre, una altra creu d'or amb pedres blanques i negres, un anell gran d'or amb set brillants, dos botonets d'or amb dos penjants de pedres ordinàries, dos botonets d'or, unes pedres vermelles soles, una campaneta de plata amb un pam de cadena de plata, un rosari de vidre amb una medalla, dos parells de sivelles de plata, un d'home i l'altre de dona, una agulla de plata per als cabells amb dos brillants de França als caps, una peça de roba d'or amb onze pedres vermelles amb una porcellana al mig i amb una efígie de Maria Santíssima, un parell de botons de plata amb forma de cor, cinc culleres de set unces i tres quarts, sis forquilles de nou unces i quart, tot de plata, unes estisorettes i un rosegador de plata amb una cadeneta. Els rosegadors, que podien ser de goma, os, metall o, com en aquest cas, de plata, els penjaven amb una cadeneta al coll dels infants perquè els roseguessin i facilitessin la dentició.

Altres objectes

Es relacionen altres objectes escampats per tota la casa que tenen diverses funcions. En el pastador hi ha una pastera de pi coberta amb el cernedor, dos sedassos i manills de pastar i en el *quarto nou* un taullell de portar pa ple de pa. A la paret de l'habitació coneguda com *més a dins* s'hi troben onze estampes petites de paper amb diverses imatges, un quadret amb guarnició de fusta i cinc làmines de vidre petites. Per les parets del *quarto* principal pengen tres quadres amb guarnició de fusta, colrats. Per il·luminar les estances troben un *candelero* de coure en el quarto anomenat *més a dins*, dos llumeners i dues llumeneres de coure. Entre els objectes de fusta guardats anoten un empostat de llit pintat de verd amb peus de fusta també pintats, un bastiment, tres portes dolentes, guarniments de porta d'habitació, set posts, fusta de pi, bigues, un bocí de fusta i un pandero *derrotat*. A més, una granera, dos cendrers, un braser, un escalfallits d'aram vell, un *tenidor* (uns estalvis?) de coure a la lleixa del menjador, unes debanadores de canya i un *cobricantes* de randa.

Béns immobles

A la relació hi ha inventariades vint-i-cinc peces de terra de diferents extensions, la més gran de vint jornals i les més petites de mig jornal, amb un total de 135 jornals aproximadament. Són terres de secà i de regadiu on s'hi cultiva vinya, ametller, olivera, figuera i morera principalment, però en ocasions s'hi destaca la presència de carrasques, garriga o un arbre sol (un noguer, una figuera blanca, una perera, una morera o un llorer). En algunes d'aquestes propietats es destaca que hi ha una era, una pallissa, un paller, una casa, un pou per a regar, un safareig i dos corrals de bestiar. Cada una es diferencia de les altres pel seu nom. En alguns casos el nom de la peça de terra té un ús singular dins del més general del de la partida, que és amb el que tot el poble identifica un sector del terme. Les heretats que Simó Escoda posseïa en el moment de la seva mort eren lo Xop, lo Lahut, les Illes, lo Illó, la Careta (per Quereta), la Comaplegona, Montoliu, Racons, les Tàpies, les Sorts, les Sorts de les Eres, les Planes, los Gramenals, les Riberes, los Sotets, los Plans, la Cardona, lo Regueró, la Sénia, los Arenals i la Tauladeta. Els límits s'indiquen a partir del nom dels propietaris de les finques veïnes o amb algun topònim, sobretot camins: lo camí del Regueró, lo camí que va al riu, lo camí de Tivissa, lo Galatxo, lo camí del Mig, lo camí de les Pallisses, lo riu Ebro i lo Regueró.

ANNEX

Relació de béns de Simó Escoda de Ginestar del 4 d'octubre de l'any 1785 (Arxiu de la Corona d'Aragó, Audiència Territorial, Plets Civils núm. 14.290, f. 108-117)

En nom de Nostra Senyor Déu Jesucrist, amén. Sia a tots manifest y notori com per a evitar tot dany y apartar tota suspita de frau y doló, los tutors y curadors luego, después que són dats, constituïts y assignats, tinguen obligació de pendre'n inventari dels béns de aquells dels quals la tutela o curandoria és encarregada, per a que de falsa administració no sian represos, ni per sa culpa los béns mateixos y pertanyents a dita tutela y curandoria usurpar-se y ocultar-se puguén; per estes y qualsevols causes y rahons vui, dia quatre del mes de octubre del any del naixement del Senyor mil set-cents vuitanta y sinch, en presència de mi, lo notari infrascrit, y testimonis baix enomenadors, per a estes coses especialment cridats, los reverents Juan Batiste Riba, presbítero prior de la parroquial iglesia de la vila de Móra de Ebro, Mariano Roig, presbítero prior de la de Benisanet, doctor en sagrada teologia, y lo P. Fr. Pau de Sant Llorens, procurador del convent de carmelites descalzos del convent del desert de Sant Hillarion del Cardó, tots del corregiment y bisbat de Tortosa, y Joseph Bonfill, estudiant de teologia moral, vehí de la predita vila de Benisanet, tutors y en son cas y lloch curadors de las personas y béns de Ramon Escoda y Bonfill, en pupillar edad constituhit, y hereu universal constituhit per Simó Escoda, pagès que fou de la vila del Ginestar del referit corregiment y bisbat, pare seu, anomenats y elegits en son últim y vàlido testament que als vint-y-un dies del mes de setembre propasat, clos, entrega a mi lo mateix notari infrascrit y después de seguida la mort de dit Simó Escoda, per mi publicat als dos dies del

corrent mes de octubre y referit any de mil set-cents vuitanta y sinch, constituïts personalment en la casa del citat Simó Escoda, difunt, que mentras visqué tenia y posehia en la present vila del Ginestar de dit corregiment, y davant lo Pou de la Vila, volent emperò cumplir en lo de son encàrrech y obligació que com a tals tutors y curadors los incubeix. Presehint lo señal de santa creu + prengueren inventari de la herència e béns que foren del mateix Escoda, difunt, confesan, com en efecte confesen, perteneixen y toquen a dita heretat del dit Escoda los béns infrascrit y següents:

Béns mobles.

Primo, en la entrada de la casa que era pròpia del predit Simó Escoda, en la que morí, situada dins la present vila del Ginestar y davant lo Pou de la Vila, se han trobat los béns mobles següents:

Primo, la porta principal de dita casa ab sa portalla, pany y clau, arnella y picaport de ferro.

Ítem, un bast de averia y una sella ab sos estreps de fusta guarnida de cuyro, tot servit.

Ítem, dos círcols de fusta per botes, romputs.

En la establia de dita casa, y trau porta a la entrada de ella, se ha trobat lo següent:

Primo, dos mules de treball de edad la una de sis anys y la altra de dotze poch més o menos y una somera de edad de nou o deu anys.

Ítem, un bast de averia, també servit.

En la botiga nova que trau porta a dita entrada, y entrant a la mà esquerra, se ha trobat lo següent:

Primo, sis bótes ab círcols de fusta de bon ús y servey, la una de tir de unes set càrregues de vi y les restants sinch de tir de unes quatre càrregues, buides.

Ítem, un carratell de fusta de tir de uns quatre cantes de vi, buit, ya servit.

Ítem, un bast també servit, una brida ab mos de ferro, cabesera y riendes de cuiro.

Ítem, uns feixos de cañes, una rella de ferro y un jou de fusta per a llaurà, tot servit.

Ítem, un are de junchs y una gerra de Miravet de cosa de uns sis cantes de vi, buida, tot servit.

Ítem, tres posts llargues de fusta de pi y dotze bigues.

Ítem, una destrat de ferro mitjana, servida.

Ítem, unes poques de teules noves, dos arnes de cañas buides y una sàrria de palma ya servida.

Ítem, una porta de carré de fusta de pi vella, uns feltres y dos aladres de llaurà servits.

En la botiga nomenada vella que trau porta a la entrada de dita casa y al pujar de la escala a la mà dreta se ha trobat lo següent:

Primo, tres forques de ventà palla, una trienca y una de pallera, servides, y un cistell de caña dolent.

Ítem, un barrilet de fusta y dins de ell una porció de favó, quasi ple.

Ítem, quatre portadores, tres encercolades de fusta y la altra encercolada de ferro, servides.

Ítem, dos redables de fusta, unes escaletes de garbejar y dos rasclets del mateix.

Ítem, un carratell, encercolat de fusta y ple de ordi, cosa de dos càrregues, també servit.

Ítem, un cante de terra olié esportellat, una gerreta quintanera y dins de ella una poca de solada de oli gros.

Ítem, una panera de caña dolenta y dins de ella una poca de llana.

Ítem, sinch gerres de Miravet de uns vuit cantes de oli plenes de ordi.

Ítem, un cosí de terra gran, ple de brisa, un cante, un ribell y un topí, tot servit.

Ítem, un tamburet de fusta embovat y un bosí de fusta.

Al pujar de la escala y davall del segon ram de ella, se ha trobat dos pedres de foch picades, pedra dolsa, uns pilons de llit desechats y una cadira embovada, també trencada.

En lo quarto nou al pujar de la escala a la mà dreta, ab sa porta, pany y clau, que dóna al corredor de entrant a la cuina y dins de ell se ha trobat lo següent:

Primo, noranta y dos quarteres de blat bo o candeal, vint y una quartera porgat y les restants sens porgà.

Ítem, vint y sinch quarteres y sis quartans de blat mitadench sens porgà.

Ítem, dos gerres quintaneres y dins de elles una porció de sabó.

Ítem, un munt de figues de cosa de sis robes.

Ítem, cosa de[] quarteres de anous y tres de ametlles.

Ítem, una tauleta de fusta mitjana, servida, y damunt de ella cosa de dos arrobes de panses.

Ítem, dos eixingués nous de pell.

Ítem, una griva o porgadora de fil de ferro de porgar blat, ab aro de fusta, servida.

Ítem, un manill de pastà de fil ab vies blaves.

Ítem, dos cadires pintades de vert, embovades, mitjanes, tot servit.

Ítem, un cabàs de palma mitjà y un cistell de caña, servits.

Ítem, una solsereta de terra y dins de ella una poca de tuñina.

Ítem, un cosí gran de terra y damunt de ell un taullell de portar pa, de fusta, ple de pa.

Ítem, unes alforges de cuiro, servides, y una taleca buida.

En lo quarto que trau porta a dos mans ab son pany y clau, al pasador de entrant a la cuina, a la mà esquerre y dins de ell se ha trobat lo següent:

Primo, quatre gerres de Miravet, mitjanes, plenes de oli dos de elles y les altres dos ab una porció també de oli.

Ítem, dos llumaneres de coure, una gran y altra mitjana, servides.

Ítem, dos panés de caña y un cabàs de palma, tot usat.

Ítem, una caixa gran de fusta de albe, ab son pany y dins de ella se han trobat tres gerretes, una plena de mel y les altres buides.

En la cuina, ab son artibanch de fusta, se ha trobat lo següent:

Primo, un guarda sendra de ferro y una cadena del mateix.

Ítem, una payella mitjana, servida, y altra dolenta.

Ítem, uns molls o mordases de ferro y un calderonet de aram ab sa ansa de ferro, tot servit.

Ítem, una caldera gran y altra de mitjana de aram, ab anses de ferro, servides.

Ítem, una conquesta de aram y un casol del mateix, tot usat.

Ítem, una eixeringa de estany, servida.

Ítem, un escambell de fusta y damunt de ell un cosi de terra.

Ítem, dos llumanés y unes grayelles de ferro, tot usat.

Ítem, en la lleixa del funeral se ha trobat quatre topins de terra de Falset.

Ítem, una granera.

En lo fregadó que trau porta al entrador de la cuina, se ha trobat lo següent:

Primo, un morté ab sa mà de coure, una pala de ferro, un garrofó de aram, una xocolatera de aram, un cullerot del mateix ab mànec de ferro, un trinchadó y una torradora de ferro, tot servit.

Ítem, un ribell de Miravet y quatre cantes aiguadés en lo tinell.

Ítem, en la lleixa de dit fregador se han trobat sis plats de foch de Falset, mitjansers, y quatre de grans, vint y quatre plats de pendrer vianda de terra, deu marselines y dotse chíqueres de l'Alcora, tot servit; dos garrafetes de vidre.

En lo pastadó que està al costat del fregadó y trau porta a dit pasadó o entradó de la cuina se ha trobat lo següent:

Primo, una pastera de fusta de pi cuberta ab son cernedó y dos cedasos, tot servit.

Ítem, dos manills de pastà y un casol gran de aram, tot servit.

Ítem, una gerra buida mitjana, una taleca, una cadira y una quarterola de fusta, tot servit.

En lo menjadó de dita casa, que trau porta a dita cuina, se ha trobat lo següent:

Primo, una taula de nogal llarga, un banch respallé de fusta de pi, mitjà, y altre de petit del mateix, tot servit.

En la lleixa de dit menjadó se ha trobat lo següent:

Primo, sis plats grans de l'Alcora, vint y tres plats del mateix de pendrer vianda, dos soperes, una mitjana y altra de petita, també de l'Alcora, servits, y un tenedor de coure.

Ítem, en un racó del mateix minjador, una gerra aiguadera, dos ampolles de vidre, tres chíqueres obra de Aragó, una escupidora, una salsera, una sellona, de obra de Alcora.

Ítem, un armari de fusta posat a la paret y dins de ell dos plats de pendrer vianda obra de Aragó.

En la sala de dita casa se ha trobat lo següent:

Primo, dotse cadires embovades de quatre respaller, grans, corlades, sis de chiques, també corlades, servides.

Ítem, dos banchs respaller de pi y un bufet de nogal servit.

Ítem, sis quadros de diferents imatjes ab guarnició de fusta, corlats, mitjans, y posats a les parets.

En lo quarto dit lo quarto fosch que trau porta a dita sala, ab son pany y clau, y dins de ell se ha trobat lo següent:

Primo, un llit ab peus y taules de fusta, una màrrega de davets plena de palla y dos cuixins ab sostres, servit.

Ítem, una caixa vella sens pany y clau ab un pandero derrotat dins de ella.

Ítem, unes debanadores de caña, dos conches de endianes y una màrrega buida de davets, tot servit.

En lo quarto dit dels frares, que trau porta a la mateixa sala, ab son pany y clau, se ha trobat lo següent:

Primo, una caixa gran ab son pany y clau y dins de ella se ha trobat una casaca de paño negre, altra de chamellot obscur, una chupa de paño negre y en forro de escot blanch, tot de home, un cubritaula de endianes, un cobricantes de randa y una capa de paño vint y quatre, de home, tot usat.

Ítem, altra caixa ab son pany y sens clau y buida.

En lo quarto enomenat més adins, que son entradó és per lo quarto dit dels frares, ab sa alcova, se ha trobat lo següent:

Primo, un llit de peus y taules de fusta, ab sa màrrega y matalàs de davets y un coixí, tot servit.

Ítem, una tauleta de nogal, servida, y sobre ella una arquimesa ab sos caixons, y en un de ells unes borles de gandaya y un candeler de coure.

Ítem, damunt dita arquimesa lo segon tomo de "Com és art de notari".

Ítem, una caixa de pi, gran, ab son pany y clau, y dins de ella se ha trobat deu canes de estovalles ab dos tovallons en pesa de mostra de rajoleta.

Ítem, un llansol de tela randat de tres talles, servit.

Ítem, dos llansols de dos talles y mitja, un de tramat y altre de bri, servits, dos sendrés, també servits.

Ítem, sis camises de dona de bri, ab mànegues de tela, servides, y una tela de llansol, tot servit.

Ítem, sinch camises, dos de home sens mànegues, servides, una chica y dos de chic, y uns paños de bri de home, tot servit.

Ítem, altra caixa de albe ab son pany y clau y dins de ella se ha trobat tres sayets de tela de [true] de dona, un llansol de bri de dos talles y mitja, una camisa de dona de bri ab mànegues de tela, usat.

Ítem, dos estovalles grans de flo de malva y altre de bri de mitg paño, usat.

Ítem, tres justillos sens mànegues, de fil y cotó, de home, servits.

Ítem, set camises de chica de bri amb mànegues de tela, usades.

Ítem, tres corbates de mosolina rallada, de dona, usades.

Ítem, una camiseta de batejar de cambray y un mocadó del mateix, de tres cantons, tot usat.

Ítem, dos sayets de chica, un de tela y altre de flo de malva, usats.

Ítem, tres jupetins de chich, usats.

Ítem, una camisa de home, de tela, usada.

Ítem, un devantal de clarí mostrejat de batejà y una mantellina de mosolina.

Ítem, tres capuches del mateix, una de gran y dos petites, usades.

Ítem, una vanueta de cambray de batejà en puntes per lo ruedo.

Ítem, tres davantals de cotó, petits, y dos de dona, usats.

Ítem, un aixugamans de bri mostra de rajoleta y un davantllit de randa y bordat, molt antich, tot usat.

Ítem, una cuixinera de andianes, una mantellina de cotó petita, usat, y uns paños vells de bri.

Ítem, en la paret de dit quarto onse estampes de papé petites, ab diferents imatges y un quadret ab guarnició de fusta, tot usat.

En la esgorfa de dita casa se ha trobat lo següent:

Primo, dos mantellines chiques, la una de cotó y la altra de mosolina, usades.

Ítem, quatre camises chiques de bri y mànegues de tela, usades.

Ítem, un mocadó de cambray de quatre cantons ab fistó per la vora, usat.

Ítem, dos faldilles de andianes, unes de dona y altres de chica, usades.

Ítem, quatre vànues, una de andianes ab farfala del mateix, altra de blanca de piñonet, altra de roija y groga ab flanja mostrejada dita de [prop de compte], altra de fil y llana, usades.

Ítem, altra vànua blanca de muset y una flasada de verda.

Ítem, unes estovalles de cotó y fil de flo de malva y altres de bri de mitg piñó y un eixugamans del mateix.

Ítem, dos coixineres de cambray llis, y altra de andianes, tot usat.

Ítem, tres camises de bri ab mànegues de tela, de home, uns paños de bri una camisa de dona del mateix ab mànegues de tela, tot usat.

Ítem, quatre coixins ab sos sostres de davets y tres matalasos del mateix, tot usat.

Ítem, un jipó de mitg vellut de cotó de [color] pansa sens mànegues, de home.

Ítem, una armilla de vayeta blanca de dona y un sayet de endianes, romput.

Ítem, un manil de pastà ab vies, dolent.

Ítem, quinse llansols, un de tela granoble de dos talles, dos de tramat y dotse de bri de dos talles y mitja, usats.

Ítem, un empostat de llit pintat de vert ab sos peus de fusta corlats.

Ítem, un bastiment ab sa conca, brasé y un escalfallits de aram vell.

Ítem, tres portes dolentes y arrimades y guarniment de porta de quarto.

Ítem, quatre cadires embovades mol servides y una caixa sens tap y un carratell dolent.

Ítem, un basi de terra gran.

Ítem, un bast derrotat.

Ítem, dotse cañisos de caña ruhins y una caixa dolenta.

Ítem, vuit arrobes de garrofes.

Ítem, set posts, fusta de pi, llargues.

Ítem, quatre cañisos de figues y un muntet de figues seques.

Ítem, una estesa de sebes.

Ítem, vuit garbes de espart.

En lo quarto principal de dita casa que trau porta ab son pany y clau a la sala ab sa alcova y balcó de ferro, se ha trobat lo següent:

Primo, una caixa de pi ab son pany y clau y dins de ella vint y dos lliures deu onses y tres quarts de seda fina en rama y tres lliures dos onses de alducà, també en rama.

Ítem, una cuixinera de andianes y dins de ella una porció de filadís sens filar, bo, altra de dolent o inferior, altra de blava y unes dos o tres onses de seda esqueixada.

Ítem, una vànua de filadís verda ab flanja verda y blanca y un davantllit de alducà vert, usat.

Ítem, un cobritaula de setina de seda vert, usat, ab flanja del mateix.

Ítem, altra vànua de domàs de seda de coló blau y flanja de coló foch.

Ítem, un sayet de setina de seda vert, usat.

Ítem, altra vànua de seda verda ab sa flanja.

Ítem, un llansol de cambray de dos talles ab puntes per la volta, usat.

Ítem, un sayet de seda vert de dona, usat.

Ítem, unes faldetes de dona de endianes, altres chiques del mateix, altres de dona de setina de seda verda, altres de setina color de oliva, de dona, altres de raso, chiques, mol servides.

Ítem, un jipó sens mànegues, de home, de griseta obscur, de seda, servit.

Ítem, una casaca de dona de domàs, negre, un sayet de setina mesclada, obscur, altre de setina vert, chic, unes faldetes de setina, grogues, ab farfalà de tafatà blanch, de dona.

Ítem, altre sayet de setina vert, de chica.

Ítem, unes faldetes de mue de seda negres de dona, tot usat.

Ítem, unes faldetes de seda de coló blau ab son farfalà blanch, aiguesades, altres del mateix de coló de nàcar, ayguesades, ab son farfalà blanch, altres de ermosilla de seda camp blau y flors de vârios colors, tot usat.

Ítem, unes faldetes de tafatà vert ab farfalà del mateix bolant, altres de mitja tapiseria, camp de coló de llet ab ses vies de diferents colors, tot usat.

Ítem, una armilla de setina de color groch de dona, una casaca de dona de mue negre, altra de lustrina de color obscur, un justillo o jiponet de armosilla, blau, una casaca també de dona de vellut negre, un jiponet de portuguesa de seda, flors blanques y camp roig.

Ítem, una mantellineta de batejà de domàs carmesí forrada de tafetà blau, un bolquim, també de batejà, de seda ab flors de diferents colors y una cota del mateix, usat.

Ítem, una chupa de home de noblesa, negra.

Ítem, un jaquetè de endianes chich, un sayetet de creatura de setina vert, y unes faldetes de creatura de cotonada, tot usat.

Ítem, una chupa de ternella de estam negra, de home, usada.

Ítem, una tovallola de seda blanca ab flors diferents, usat.

Ítem, dos coixineres de cambray ab flors bordada.

Ítem, un manto de tafetà negre, usat.

Ítem, una polaca negra, un mocadó de tres cantons de gasa blanca voltat ab punta estreta, tot usat.

Ítem, una corbata de mosolina rallada de dona, un devantal de clarí florejat de dona, altra de mosolina rallada, chic, altre de cambray, llis, chic, altre del mateix de creatura, altre del mateix de chica, altre del mateix de gran.

Ítem, dos mantellines de mosolina ab dos sachsons, altra de cotó gran y altra del mateix, chica, usat.

Ítem, un devantal de glasa de seda blanca ab flos boltat de blonda, antich.

Ítem, uns buelos de cambray rallat ab puntes per lo circuït y uns guans de seda fina de dona y altres de fil.

Ítem, un petillo de espolim de seda, camp de coló de rosa ab flos diferents, altre de mue rallat de coló de rosa, altre de vellut negre ab puntilla ampla de plata per lo circuït, servit, altre de espolim de seda de coló de foch, ya vell.

Ítem, un casquet de creatura de espolim y uns mangots de seda blanchs.

Ítem, unes faldetes de tafatà llistat de coló groch.

Ítem, una mitja cotilla de mitja tapiseria y un guardafron de vellut blau, tot usat.

Ítem, un plech de flanja de seda verda.

Ítem, tres reliquiars de vâries hechures.

Ítem, dos coixineres de llens bordades a lo antich, tot usat.

Ítem, una faixa de creatura de seda verda.

Ítem, un plech de diferents bosetes ab llistes, tot usat.

Ítem, tres arracades de or ab nou esmeraldes cada una; una creu de or ab sinquanta quatre esmeraldes penjant de un vellut llistat negre; altra creu de or [ab] pedres blanques y negres; un anell gran del mateix ab set brillants; dos botonets de or ab dos penjants de pedres ordinàries; altres dos botonets del mateix; sol[te]s pedres vermelles; una campaneta de plata, poch més de un pam de cadena del mateix unida ab ella y un rosegadó de plata ab sa cadenilla.

Ítem, un reliquiari de plata en mitja vara de cadena del mateix.

Ítem, una prenda de or ab onse pedres vermelles y una porcellana al mitg ab una efigies de Maria Santísima y un parell de botons de plata en forma de corazon.

Ítem, un rosario de vidre ab una medalla de fil y grana y orla de platilles; dos parells de sevilles de plata, unes de home y altres de dona; una agulla de plata ab dos brillants de Fransa als caps, per los cabells; altre reliquiari de plata sens cadena ab dos bustos de sants.

Ítem, sis llasos de seda color de roja, dos de grans y quatre de petits; altre llas de cintes de diferents colós; dos gandayes de coló de nàcar de seda, grans, la una ab borles y la altra sens elles.

Ítem, continuant dit inventari en lo dia sinch de dit mes y any y en lo referit quarto principal de dita casa se ha trobat lo següent:

Primo, una calaixera y damunt de ella un santo christo de fusta ab creu an son peu corlat.

Ítem, en un calaix de dita calaxera se ha trobat unes mitjes de fil.

Ítem, altra calaix buit.

Ítem, en altre calaix dos gandayes de seda carmesí, la una y la altra coló de rosa, servides, posades dins de una capseta; dos plechs de tafatans negres; unes mitjes de estam negres de home, servides; dos parells de mangots de seda negres, servits; un mangot de fil blanch y una mitja de creatura, nova, del mateix, y altra de comensada, y diferents llenques de tela.

Ítem, en altre calaix de dita calaixera un davantalet de cotolina de creatura, una gandaya ab ses borles y cinta negra servida, dos gandayes grans, la una ab borles de color de nàcar y la altra sens borles del mateix color ab sa cinta corresponent, quatre benes.

Ítem, cinch culleres de plata de pes set onses y tres quarts, y sis forquilles del mateix, de pes nou onses y un quart, unes estisoretas, tot servit.

Ítem, en altre calaix i dins de ell se ha trobat. Primo, un paper y dins de ell sis centes quoranta lliures barceloneses en espècie, a saber quatre quatrines de cuño nou, quatre mitjes quatrines, dotse dobles en or de cuño nou, altra quatrina de pes, cent y setanta durillos en or, tres pesetes en plata y dinou ardots.

Ítem, una capseta pintada y dins de ella diset quatrines, setse y mitja de cuño antich y mitja de cuño nou, un durillo en or, quatre pesetes y setse ardots que en moneda catalana fan, salvo error, cinch centes quinze lliures vuit sous.

Ítem, en altra papeleta se han trobat tres cents durillos en or que en ardots fan, salvo error, cinch centes noranta y set lliures tretse sous y un diner y quatre octaus.

Ítem, en un mocadoret vell se ha trobat trenta y quatre pesetes en plata, dos sous y quatre dinés, que en ardots fan dotse lliures diset sous y quatre diners.

Ítem, ab altra papeleta de paper de estrasa se ha trobat cinch dobles en or de cuño antich que en ardots fan setanta y sinch lliures cinch sous y sis diners; nou dobles y mitja de cuño que en ardots fan setanta y una lliura cinch sous; setanta durillos que en ardots fan cent trenta y nou lliures nou sous y mitja peseta de columnes que en ardots fa quatre sous y vuit diners.

Ítem, una bosa de drap y dins de ella se ha trobat tretse dobles en or de cuño nou que en ardots fan noranta set lliures deu sous, vint dobles y mitja de cuño antich que en ardots fan cent cinquanta quatre lliures cinch sous.

Ítem, altra papeleta de paper de estrasa y dins de ella sis quatrines y mitja, tres de pes y tres y mija de cordó, tres de cuño antich que en ardots fan, salvo error, cent noranta cinch lliures catorse sous y quatre; quatre dobles en or de cuño nou que en ardots fan trenta lliures.

Ítem, diset durillos en or, que en ardots fan trenta y tres lliures diset sous y quatre.

Ítem, nou pesetes en plata que en ardots fan tres lliures set sous y sis, y una peseta portuguesa.

Ítem, en altre calaix de dita calaixera y dins de ell se ha trobat quatre durillos en or que en ardots sumen set lliures y dinou sous y quatre dinés.

Ítem, en quartos se ha trobat nou pesetes y mitja que en ardots sumen tres lliures dotse sous.

Ítem, en altre caixó de dite calaixera, y dins de ell, se han trobat en chavos nou lliures quatre dinés y en pesetes vint y una lliura, dos sous y nou.

Ítem, altre calaix buit.

Ítem, altre calaix buit.

Ítem, altra caixa de fusta de pi, mitjana, ab son pany y clau, y dins de ell se ha trobat lo següent:

Primo, unes faldilles de durantés, camp blau y flos diferents, de dona, altres de estam obscur, altres de estameña de mans, altres de xamellot rallades de chica, altres de durantés ab flos, altres de xamellot rallades també de chica, tot servit.

Ítem, uns calsons de tripa negra rallat negre, de home, servit.

Ítem, una chupa y calsons de dur[ois] ralats de color morat, de chic, servits.

Ítem, dos coixineres de tela, usades, unes estovalles de bri grans de taules de mostra rajoleta, altres de mitg piñó per una taula, servit.

Ítem, una armilla de retina color roig, un sayet de tripa rallat de color roig, de chica, y diset tovallons de flo de malva, tela olandesa, usat.

Ítem, en la alcova de dit quarto se ha trobat un llit parat ab banch y taules y en ell vuit matalasos de llana ab teles de blauets de compra, una màrrega, un coixí y una coixinera de andianes y tres llansols de bri de dos talles y mitja, tot usat.

Ítem, unes quartines de dita alcova de cotonada, servides.

Ítem, un parell de sabates de home, blanques, servides.

Ítem, una camisa de home en mànegues de tela, usada.

Ítem, altra caixeta de pi sens clau y dins de ella diferents papers y actes y una cota de cotó de creatura, usada.

Ítem, en lo saló de dit quarto se han trobat sinch cadires ab brasos de fusta de vaqueta de moscovia, servides.

Ítem, per les parets de dit quarto, colgats, tres quadros ab guarnició de fusta, corlats, mitjans.

Ítem, cinch làmines de vidre petites.

Béns immobles que posehia lo dit Simó Escoda lo dia que morí y foren propis de ell. Són los següents:

Primo. Una pesa de terra de moreres, ab un nogué plantada, detenguda de dotse jornals poch més o menos, cita dins lo terme de dita vila y partida dita de les Illes, vulgarment anomenada lo Chop, que afronta ab lo camí del Regueró, ab lo camí que va al riu, ab Miquel Brell y ab lo Dr. Francisco Escoda, fill de dit Simó.

Ítem. Altra pesa de terra, dit lo Lahut, terra campa detenguda de un jornal poch més o menos, cita dins lo mateix terme y partida dita les Illes, que afronta ab Thomàs Borràs, ab Joseph Borràs y ab Isidro Biscarri, pagesos de dita vila.

Ítem. Altra pesa de terra de viña plantada, detenguda de mitg jornal poch més o menos, cita dins del mateix terme y partida mateixa, que afronta de una part ab lo riu Ebro, de altra ab Miquel Gil y de altra ab Joseph Ripoll.

Ítem. Altra pesa de terra a la mateixa partida, de viña plantada, detenguda de mitg jornal, poch més o menos, afronta ab lo riu Ebro, ab Joseph Compte y ab lo dit Ripoll.

Ítem. Altra pesa de terra de moreres plantada, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins lo dit terme y partida dita lo Illó, afrontant per dos parts ab lo riu Ebro, ab Joseph Torres y Visent Muñós.

Ítem. Altra pesa de terra de moreres plantada, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins lo dit terme y a la mateixa partida del Illó, afrontant ab lo riu Ebro, ab Francisca Arts y altres.

Ítem. Altra pesa de terra dita la Careta, cita dins lo terme de dita vila i partida del mateix nom, de moreres, viña, carrasques y un nogué plantada, detenguda de vuit jornals poch més o menos, afrontant ab lo camí que va a la vila de Tivisa, ab lo galacho de Ebro, ab Thomàs Poll y Jaume Vidal.

Ítem. Altra pesa de terra de viña, carrasques y una figuera blanca plantada, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida dita la Comaplegona, que afronta ab Thomàs Poll, ab Joseph Margalef per dos parts y altres.

Ítem. Altra pesa de terra de olivés plantada, detenguda de [...], cita dins lo mateix terme y partida dita dels Racons, anomenada Montoliu, que afronta ab Jaume Ruau, ab Joseph Torres y ab Jaume Navarro.

Ítem. Altra pesa de terra de viña y olivés y carrasques plantada, detenguda de quinze jornals poch més o menos, cita dins lo dit terme y partida mateixa dels Racons, afrontant ab Lluhisa Navarro, Bautiste Navarro y ab Fernando Llangostera y altres.

Ítem. Altra pesa de terra de viña y carrasques plantada, dita les Tàpies, cita dins lo dit terme y partida del mateix nom, detenguda de dos jornals poch més o menos, afrontant de una part ab terres comunes, de altra ab Antoni Llangostera, de altra ab Joseph Margalef y de altra ab Joseph Gil.

Ítem. Altra pesa de terra dita les Sorts, de ametllés, figueres y olivés plantada, detenguda de setse jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant ab les de la vila, ab Maria Sallarès y ab Joseph Domènech.

Ítem. Altra pesa de terra de ametllés, figueres y olivés plantada, detenguda de dotse jornals poch més o menos, ab sa hera y pallisa quasi plena de palla y un pallé fora de ella y al costat de la hera, cita dins dit terme y partida de les Sorts de les Heres, que afronta ab lo camí, ab Joseph Borràs, ab Jaume Vidal y altres.

Ítem. Altra pesa de terra dita les Planes, part plantada de ametllés, figueres y olivés, y part garriga, ab son corral de ganado, detenguda de vint jornals, poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant ab Thomà Poll, ab lo barranc, ab Joan Torà y altres.

Ítem. Altra pesa de terra dita les Planes, ab son corral de ganado, terra campa, detenguda de dotse jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant per dos parts ab terres comunals, ab Jaume Vidal y ab Joan Torres.

Ítem. Altra pesa de terra dita los Gramenals, de moreres plantada y ametllés, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant ab lo camí, ab Joseph Borràs y ab Joseph Antoni Domènech.

Ítem. Altra pesa de terra de ametllés plantada, ab una perera, detenguda de un jornal poch més o menos, cita dins dit terme y partida dels Gramenals, que afronta ab lo camí del Mitg, ab Geroni Pellisa y ab Joseph Compte.

Ítem. Altra pesa de terra de ametllés plantada, detenguda de mitg jornal poch més o menos, cita dins lo terme de dita vila y partida de les Riberes, que afronta ab dit camí del Mitg, ab Joseph Margalef y Pere Biscarri.

Ítem. Altra pesa de terra campa ab una morera en ella plantada, detenguda de mitg jornal poch més o menos, cita dins dit terme y partida dita los Sotets, afrontant ab dit camí del Mitg, ab Miquel Brell y ab Joseph Ripoll.

Ítem. Altra pesa de terra campa, part y part plantada de ametllés, detenguda de deu jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida dita los Plans, afrontant ab lo camí de les Pallises, ab lo Dr. Francisco Escoda y ab terres del Señor.

Ítem. Altra pesa de terra dita la Cardona, de moreres y ametllés y un nogué plantada, detenguda de vuit jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant ab lo camí de Tivisa, ab lo regueró, ab lo Benefici de Pere Pàmies y ab altra pesa del mateix Simó Escoda.

Ítem. Altra pesa de terra horta dita la Sénia, ab sa casa, pou per a regar y safareix, de moreres y algun abre fruital y un lloré en ella plantades, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida del mateix nom, afrontant ab lo camí que va a la vila de Tivisa, ab Bautiste Navarro y ab lo mateix difunt Escoda.

Ítem. Un corral de ganado y, dins de ell, dos tosinos grosos y sis polles y un parell de bous de llauransa.

Ítem. Altra pesa de terra y carrasques y ametllés plantada, detenguda de dos jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida dels Arenals anomenada la Tauladeta, afrontant ab lo camí de Tivisa, ab Thomàs Borràs, ab Francisco Margalef y altres.

Ítem. Altra pesa de terra campa, detenguda de quatre jornals poch més o menos, cita dins dit terme y partida dita les Planes, que afronta ab lo camí, ab Joseph Canalda, Carlos Jordà y altres.

Ganado menor.

Continuant lo dit inventari en lo dia deu de dit mes de octubre y any mil set cents vuitanta y sinch se ha trobat de ganado menor ser propi de dit Simó Escoda, difunt, lo següent:

Primo, cent trenta y sis cabres que tenia dades a guayn dit Escoda a Thomàs Pino de la vila de Rasquera per lo preu capital, a saber és cent cabres a rahó de vint rels cada una y les trenta y sis a rahó de devuit rels cada una y les trenta y sis a rahó de devuit rels cada una que son valor és doscentes seixanta quatre lliures setse sous ardots salvo error.

Ítem, cent y vint borrechs que també tenia lo dit Simó Escoda deixats a guany a Joseph Ferré del lloch de Capsanes, terme general de la vila de Tivisa, per lo preu de cinch lliures dos sous cada un, que son valor és, salvo error sis-centes dotse lliures barceloneses.

Ítem, altre ramat de ganado de cent y quoranta caps borrechs que tenia confiats lo dit Escoda a Batiste Bonfill, son cuñat, de la vila de Benisanet, destinats per lo abast de la carneria de dita vila de Benisanet, a son favor arrendada antes y al temps de sa mort.

Ganado maijó o bovina que se ha trobat ser propi de dit Simó Escoda y tenia deixats a guany a diferents subjectes; és lo següent:

Primo, a Batiste Poyo, abitant en la Sénia, de don Joseph Avaria de la vila de Móra en la partida dels Eixabeus, terme de la vila de Benisanet, tenia deixat a guany y té tres caps bovina per lo valor y preu de catorse dobles antigues.

Ítem, a Pere Mañé, de la vila de Benisanet, tenia deixats a guany y queden en son poder quatre caps de bovina de capital vint dobles antigues.

Ítem, un pollí de edad sis mesos justipreciat ab deu lliures ardots.

Cerdos que lo dit Simó Escoda al temps de sa mort tenia deixats a mitjes; són los següents:

Primo, a Francisco Llop, mestre de cases, habitant en dita vila del Ginestà, un cerdo per engordar.

Ítem, altre cerdo a Thomàs Papaseyt, pagès de dita vila del Ginestà.

Ítem, altre cerdo a Batiste Figueres, pagès de la mateixa vila.

Ítem, i finalment, altre cerdo a Batiste Martí, pagès de la mateixa vila.

Vales que han trobat entre los papers de dit Simó Escoda y a son favor; són los següents:

Primo, un vale de Carlos Jordà, pagès de dita vila del Ginestà, a favor de dit Escoda, de valor de trenta y sinch lliures barceloneses, respallat ab rebuda a compte de dotse lliures dinou sous de la mateixa moneda.

Ítem, altre otorgat per Joseph Ferrer del lloch de Capsanes, son valor nou lliures barceloneses.

Ítem, altre otorgat per Juan Fornós de la vila de Rasquera a favor del dit Simó Escoda de la cantitat de devuit lliures deu sous barceloneses.

Ítem, altre otorgat a favor de dit Escoda per Pere Jaume Salvadó de la vila de Benisanet resultant de un parell de bous y de resta de ells de son valor, vint y sinch lliures quatre sous.

Escrits de diferents censals que se han trobat y tenia Simó Escoda a son favor lo dia de sa mort; són los següents:

Primo, Joseph Doménech Puvill y Joseph Margalef, pagesos de dita vila del Ginestà, en nom de tutors y curadors dels béns y puvills de Geroni Bru de dita vila, difunt, corresponen un censal de capital vuitanta lliures y sa penció dos lliures vuit sous barceloneses.

Ítem, Isidro Biscarri y Juana Biscarri, conjuges de dita vila, altre censal de capital coranta lliures barceloneses, de penció una lliura quatre sous de dita moneda.

Ítem, Juan Casadó, de la mateixa vila, altre censal de capital quoranta y dos lliures, penció una lliura sinch sous y tres.

Ítem, Juan Torres, altre censal propietat quoranta lliures, penció una lliura quatre sous.

Ítem, Mariano Casadó, de dita vila, capital setanta lliures, penció dos lliures dos sous.

Ítem, Juan Vernet dit Masià, de dita vila, altre censal, capital trenta sinch lliures, penció una lliura un sou.

Ítem, i finalment Francisco Martí dit Cotó, pagès de dita vila, altre censal de propietat sexanta lliures, penció una lliura setse sous barceloneses.

Estos emperò béns, ni més ni menos, confesam y otrogam nosaltres los nomenats reverents Juan Batiste Riba pbro. y prior, Dr. Mariano Roig pbro. prior, p. fra Pau de Sant Llorens y Joseph Bonfill en nom de tutors y curadors predits, haver y trobat y encontrat, que al present toquen y pertañen a la universal heretat y béns del sobredit Simó Escoda, difunt, protestant y expresament declarant que si en lo temps esdevenidor trobam y encontram altres qualsevols béns a la mateixa universal heretat y béns o tutoria o curadoria pertañents y espectants, los continuarem luego y manarem continuar tots y cada un de ells farem descriurer en lo present inventari o bé de ells formarem o manarem formar altre de nou, lo qual fonch fet en dita vila del Ginestar, corregiment y bisbat de Tortosa, als deu dies del mes de octubre y any del naixement del Señor mil set-sents vuitanta y sinch. Estant presents per testimonis Jacinto Martí, pagès, y Joseph Torà, hermità, tots vehins de dita vila del Ginestà, a dites coses cridats y demanats. Y los dits tutors (coneguts per mi lo notari infraescrit de què dono fe) o firmaren de ses pròpies mans: mosèn Juan Batiste Riba prior, fra Pablo de

San Lorenzo procurador del Cardó, Dr. fra Mariano Roig prior, Joseph Bonfill, devant y en poder de mi, Pau Ferrer, notari [...].

Jo Pau Ferrer per les authoritats, [appca] y real notari públich de la vila de Móra de Ebro, corregiment y bisbat de Tortosa, que [present] ab los testimonis sobra anomenats al sobrecontinuat auto de inventari ha estat, lo ha fet escriu-rer en estes deu fulles de paper, la primera y última del real sello, primer y les intermèdies de paper comú rubricades: en fe del qual y de què concorda ab son original ab la aprobació al fi, ho signo y firmo en dita vila de Móra als vint y un dies del mes de febrer del corrent any mil set-cents noranta y un per tercera vegada instat y requerit.

Pau Ferré, notari.